T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/40386 6K111

BİNGÖL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FARUK HÜLAKÜ'NÜN
TBMM 7/40386 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında, deprem riski yüksek illerde yapı güvenliği, kentsel dönüşüm, imar uygulamaları ve yapı denetim süreçlerinin önemi bir kez daha gündeme gelmiştir. Deprem riski bilimsel verilerle uzun süredir ortaya konulan Bingöl ili açısından da yapı stokunun durumu ve risk azaltmaya yönelik uygulamaların mevcut durumu hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi önem arz etmektedir.

Bu kapsamda Bingöl ilinde yapı güvenliği, kentsel dönüşüm, imar planlan ve yapı denetimine ilişkin çalışmaların güncel durumunun ortaya konulması, olası bir deprem karşısında alınması gereken önlemlerin değerlendirilmesi açısından gereklidir.

Bu bağlamda;

1) Bingöl ili genelinde yapı stokuna ilişkin güncel bir envanter çalışması yapılmış mıdır? Yapılmış ise bu çalışma en son hangi tarihte güncellenmiştir?

2) Bingöl'de depreme dayanıksız olduğu tespit edilen bina sayısı kaçtır?

3) Bu binalardan kaçı konut, kaçı kamu binasıdır?

4) Riskli yapı tespitleri hangi yöntem ve ölçütler esas alınarak yapılmaktadır?

5) Bingöl'de 6 Şubat 2023 tarihi öncesinde kentsel dönüşüm kapsamına alınan alan ve bina sayısı kaçtır?

6) Bu kapsamda başlatılan projelerden kaçı tamamlanmıştır?

7) Hâlâ devam eden kentsel dönüşüm projelerinin sayısı kaçtır?

8) Bingöl'de okul, hastane, yurt ve benzeri kamu yapıları için güçlendirme çalışmaları yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu çalışmaların kapsamına giren bina sayısı kaçtır?

9) Bingöl'de yapı denetim hizmetleri kaç firma tarafından yürütülmektedir?

10) Son beş yıl içerisinde Bingöl'de yapı denetim firmalarına yönelik kaç denetim yapılmıştır?

11) Bu denetimler sonucunda idari işlem uygulanan firma sayısı kaçtır?

12) Bingöl'de yürürlükte bulunan imar planlarında afet riskleri dikkate alınarak yapılan revizyonlar var mıdır? Varsa bu revizyonlar hangi tarihlerde gerçekleştirilmiştir?

13) 6 Şubat 2023 tarihinden sonra Bingöl'e özgü yeni bir yapı güvenliği veya risk azaltma çalışması başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa bu çalışmaların kapsamı nedir?

14) Bingöl için ayrılan kentsel dönüşüm ve yapı güçlendirme bütçesi son beş yıl itibarıyla ne kadardır? Bu bütçenin ne kadarı fiilen kullanılmıştır?

CEVAP

Kentsel dönüşüm uygulamaları, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve 6306 sayılı Kanun'un Uygulama Yönetmeliği uyarınca Bakanlığımızca (Kentsel Dönüşüm Başkanlığı) yürütülmektedir. Söz konusu kentsel dönüşüm uygulamalarına konu alan ve yapıların (Riskli Alan, Rezerv Yapı Alanı ve Riskli Yapı) belirlenmesine dair usul ve esaslar, anılan Kanun ve Uygulama Yönetmeliği ile tanımlanmış olup Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızca anılan mevzuat kapsamında uygulama yapılmaktadır.

Bu kapsamda, 06.02.2023 Kahramanmaraş depremleri öncesinde Bingöl ilinde; Merkez ilçe, Kültür Mahallesinde bulunan 15,10 hektar büyüklüğündeki alan "Riskli Alan" ilan edilmiş olup, söz konusu alanda proje kapsamında bağımsız birimler üretilerek hak sahiplerine teslimleri gerçekleştirilmiştir.

Buna ilave olarak, Solhan ilçesi, Yeşilova Mahallesinde bulunan 1,95 hektar büyüklüğündeki alan "Rezerv Yapı Alanı" olarak belirlenmiş, alanda yürütülen kentsel dönüşüm çalışmaları kapsamında konsept proje ve fizibilite çalışmaları tamamlanmış, hak sahipliği tespit ve değerleme çalışmaları yürütülmektedir.

06.02.2023 Kahramanmaraş depremleri sonrasında ise 6306 sayılı Kanun kapsamında Merkez ilçesi, Yenişehir Mahallesinde bulunan, 2020 yılı Elazığ ve 2023 yılı Kahramanmaraş depremlerinden etkilenerek hak sahipleri tarafından tahliye edilen yapıların oluşturduğu yaklaşık 3,41 hektar büyüklüğündeki alan "Rezerv Yapı Alanı" olarak belirlenmiştir. Söz konusu çalışmalar kapsamında konsept proje aşamasına gelinmiştir.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında vatandaşlarımızın talebi üzerine veya aciliyet durumuna göre Başkanlığımızca/İdarelerce re'sen riskli yapı tespitleri yapılarak, tespit işlemi kesinleşen yapıların tahliyesi ve yıktırılması sağlanmaktadır.

6306 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında riskli yapıların tespitinin Başkanlıkça hazırlanacak Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılacağı hükme bağlanmış ve 6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliği'nin 7 nci maddesinin birinci fıkrasında, *"Riskli yapılar, Ek-2'de yer alan Riskli Yapıların Tespit Edilmesine İlişkin Esaslara göre ve Bakanlıkça geliştirilen/belirlenen elektronik yazılım programı kullanılarak tespit edilir..."* hükmüne yer verilmiş olup, herhangi bir binanın 6306 sayılı Kanun kapsamında riskli yapı tespitinin zikredilen Yönetmeliğin ekinde yer alan Riskli Yapıların Tespit Edilmesine İlişkin Esaslar'da (RYTEİE) belirtilen ilmi ve teknik hususlara uygun olarak YAP.Net yazılım programı üzerinden modelleme işleminin yapılarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda, 6306 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2012 yılından bugüne kadar; Bingöl ilinde zikredilen Kanun kapsamında 6.570 adedi konut ve 723 adedi işyeri olmak üzere toplamda 7.293 adet bağımsız bölüm içeren 2.791 adet yapı için riskli yapı tespiti yaptırılmış olup, Kanun kapsamında iş ve işlemler devam etmektedir.

Bakanlığımızca 12 Haziran 2003 tarih ve 416 sayılı genelgemizle bütün kamu kuruluşlarına binaların depreme karşı rehabilitasyonu için gerekli ödeneklerin birim maliyetleri iletilerek, bu ödeneklerin Bakanlığımız bütçesine aktarılması durumunda depreme karşı inceleme ve gerekiyorsa güçlendirme çalışmalarının Bakanlığımızca yürütülebileceği bildirilmiştir. Bu genelgemizi takiben İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı vb. kamu kurumları tarafından gelen talepler üzerine adı geçen kurumlara ait binalara yönelik güçlendirme çalışmaları yurt çapında

yürütülmüştür. Bu kapsamda Bingöl İlinde bugüne kadar toplam 79 adet kamu binasında (116,757.00 m^2) deprem dayanımlarının belirlenmesi ve gerektiğinde güçlendirme projelerinin hazırlanması çalışmaları Bakanlığımız koordinasyonunda yapılmış olup, halen kurumlar tarafından talep edildiği takdirde Bakanlığımızca bu çalışmalar yürütülmektedir. Diğer yandan, bazı kamu kurum ve kuruluşları da geçen zaman içerisinde Bakanlığımız dışında kendi bünyelerinde veya valilikler kanalıyla deprem inceleme çalışmalarını yürütmektedirler.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında Bingöl'de 9 (dokuz) adet aktif yapı denetim kuruluşu bulunmaktadır. Son beş yıl içerisinde Bingöl Valiliğince (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) 112 adet büro denetimi ve 182 adet şantiye denetimi olmak üzere toplamda 294 adet denetim yapılmış olup, Bingöl'deki yapı denetim kuruluşlarına 4708 sayılı Kanun kapsamında 3 adet idari müeyyide uygulanmıştır.